

Din mezhep ilahisi 73 fırka
makale kitabı hacimli eserler
mezhep itikadi siyasi ameli münasebetler
fırka itikadi siyasi durumlar
fırka Naciye Kurtuluşu erecek fırka
millet (Milel) Ezberden yazmak
Nihle (Nihal) dava, inanç → İbni Hazim fırka
Ehlul diyarat vel milel = Mevcut hususları kabuleden
Ehlul ehvev enihal Peygamber olmayanlar
Heva (Ehva) Nefs in irade ve arzusu
Ehl-i hak - Ehl-i Batıl / Ehl-i Bidat kendileri için doğru yolda
değiller, itikadi görüşlerini kabuletmeyenler mezhepler

73 fırka

Hakikat →

Kerret → B E R E ,

Eşanın → Makalatul İslamiyyin 73 fırkadan
bahsetmektedir

Mezhep sözlükte gitmek gidilen yol

İstilahte → asli ve ferik hükümlerden hüküm çıkarma

Yaşayan İslam Mezhebi Toplum dışı olan mezheplerin

itikadi siyasi fıkhi ameli münasebetler ortaya koyan

SELEFİLİK

Eşari, Maturidi öncesi ortaya çıkan ekoldür.

ilk dönem öncüler

İbnü'l-Emir, El-Cevziyye, İbnü'l-Vezir, Şevkani

Selefiyye inancını Arabistanda Abdülvehhab canlandırdı.

Selefilik → Hariciliğin curilmiş halidir.

Vehhabilik → Hanbeliyye mezhebinin aşırı yorumu

İtikadi görüşler

Mücer ile Perakel

Allah'ın sıfatları keyfiyetleri bilinmez, Kitaptaki gibi

Hayır Şer Allah'tan,

Kulun fiillerini Allah yaratır, Kesh insana

Kur'an mahluk değil

İman artıp eksilir,

Kalble taadik, söz, amel

Büyük günah Allah'a balmış.

Müminler Kıyamette Allah'ı görecekler

P.E şefaatı haktır.

Dört halife sırası azilet sırasıdır.

Namazlar her imamın arkasında kılınır.

Cihad P.E'den Deccalın öldürülmesine kadar

Helal haram rızık riaktır Allah'tandır

Ölen öldürülen eceliyle ölmüş

Deccalın gelmesi ismin nüzulu onun öldürmesi haktır.

EŞAERİ

Σ H L U M

Σ H L U M

Kurucu Ebül Hasan El Eşari

Eserleri

RUM

İsmailüddin Dîyene sünni düşünceinin başlangıcı
Luma İmamete dair konular

Makalatul İslamiyyin Tarafsız objektif.

Has el Bahs Kelam metodunu kullanarak

Əhli-Safir Demirkapı halkına mektup.

Risaletül İman İman konusunu, imama halk adının itlaa

Bilgi Zaruri ve iktisabi

Akil Akil hiçbirşeyi vacip kılmar

Allah'ın varlığı Akilla, bulunur, Tek, haberi sıfatlar, hakiki

Kur'an Yaradılmamıştır

Ru'yetullah Allah' ahirette görülməsi caiz

Nübüvvet Peygamberlik Uehbidir, ismet zarttır

ahiret kabir azabı var, cennet cehennem pratik, ölen ead

insan fiili fiili Allah' yeretir, insan kesbeder

Husn kubuh Akil, iyi kötüyi belirleyemez

Büyük Görah İmandan çıkar, karrıdır, tevkessese cehenn

Elmemziletül Beynel → iki konum arasında

Sefa at P. E sefaati haktır

Gör yetirelemeyecek tekli A. caiz. Hutamavante Mu

iman kalpile tasdik, artar eksilir

maturliliğin gelişimi

Sistemli olarak Mesefi peşitirmıştır

İnde pelen alimleri sistemli olana k

Semerikandır → Sevadul Aram

Pezdur → Uşuluddin

VEHHABİLİK

Kurucusu Muhammed b. Abdulvehhab

Selefililiğin harriliğe evrilmiş halidir, Mezar yıkıcılar

Arabistan'ın Necid bölgesinde 1832 başımsız oldu.

Bilgi Zahir hükümleridir, Tefsir ve Teyil yektur

İman ve küfür İman söz ve amel, iman artar eksilir

Kalp ile tasdik dil ile itirar, rükunlarla ameldir

ameli yerine getirmeyen imandın çıkar küfre girer.

Büyük günah Allah'a kalmış, günah işleyen tekfir edilir

Teuhid İbadetlerden forzdir. 3'e ayrılır.

1. Uluhiyyet (Ubadiyyet) Aden (as) P.E kadarın davetti

2. Rububiyyet Faydalı, salih amellekle terbiyye

3. Esma ve Sifat Teuhidi Allah'ın azamet ve celaline uygun

Sefaat → Allah'ın izniyle ve ahirette olacak

Teveşşül Allah ile kul arasında aracı kabul etmezler

Bildat Bıdat sapıklıktır

Basavut ve Karikatlar İslami olmayan biddettir

Emrubilmaru ve nehyunilmunkar Adil dariler yönetici

başta olmakla İman → kontrol eden prop

NUSAYRİLER

Kurucusu Ebu Suayb Muhammed b. Nusayr Nahr

Ebu Abdullah Hüseyin Hamkân el Hasibî 2. kurucudur

El Hasibî eserleri El mecmû ve El Hidayet

Nusayrî Hidayet, Mecmûa aşık oldu

Yakın zamanda yazılan 2 eser

1- El Bekurâtü's-Söleymaniye

2- Et Tawîlin Tarîhu'l-Alevîyyîn

Nusayrî Hüseyin,
Hidayet ve Mecmûa
aşık oldu

Şehadet = Ali, Muhammed, Selmanî ferîsî AMS

ayn, mrm, sin harfleriyle sembolize edilir

Ululhiyyet aşkın ve ıskın nitelikte Tanrı vardır. O saf
harilele bilinmez nasutr (heşerî) kalıba girerek tecellî eder

Yaratılış Ali'den nurundan yaratılan Muhammed, Selmanî
ferîsîyi yaratmış, Selmanî ferîsîde 5 yetimi yaratmış

KOMAZ

5 yetim

Nusayrî Komaz

Kanber
Osman
Mikdat
Abdullah
Zar

Şehadet = Ali'den başka ilah olmadığına şehadet ederim

Melek inancı Çok sayıda melek var. Arşı taşıyan 8 melek.

H2. Hasan ve Hüseyin melektir. Ebubekir, Osman, Muaviye

Yezid Haccac, Abdulkadir Gaylani şeytan olarak nitelenir

Peygamber inancı Peygamberler Tanrı'dan bir parçadır Nâtik

Bab → Tanrıya giden yolun pirisi → Selmanî ferîsî'dir

DÜRZİLİK

Kurucusu Hamza b. Ali tarafından kurulmuştur

Ortaya çıkışı Hakim Biemrillah dönemi

Kıtabı = Resailul Hikme Hikmetli Dürzi

- Hakim Biemrillahın Uluhiyyeti Nasuti (beşeri) ilahi

Nasuti = insan idrakine, sıfatlarına yansıyan ilahî nur

İlahuti = Allah'ın zatıdır

- Emirî (Hamza b. Ali) Tanınmak, Hamza b. Ali Karmuz

zaman, Hadi Müstecibin, Kaimul Hak, Akli Köllig pîşîşmiler
le anılır.

- Hududu Bilmek Peygamberler derecesinde bulunan kimseler

Hudud sayısı 5 tir.

A N K A S T re

Ankastre Dürzi Hududu

akıl
Nefsu
kelime
sabit
Ali

Dürzilikte Yedi Esas

1- Doğru sözlülük

5- Hakim b. Emr. bilmek

2- Din kardeşini korumak

6- Hakim b. Emr. hüküm fiilneri

3- Batıl olanı inanmamak

7- Hakim b. Emr. inşadesine teslim

4- İblislerden uzaklaşmak

BABİLİK - BAHAILİK

Babilik İmamıyye şiasinin tasavvut yorumu olarak Seyhlik tarikatı yapmaktadır.

Kurucusu Mirza Ali Muhamed Şirazi, İranlı Gaybetti Süfî, 12. İmamın kayından sonra beşler Gaybetti kubra Babilik kitap Beykabi

Eseri El Beyan, Kur'an-ı Neshettirî'nin iddia etmiş 19 sayılı Kudsiyeti Kutsal rakamlardır

Kutsal kitapları El Beyanul Arabi, El Beyanul Farsi

— BAHAILİK Bahailik kitap Al - Kan

Kurucusu Mirza Hüseyin Ali nuridir.

2. Kurucusu Mirza Hüseyin Ali Mazenderani

Baî, Ridvan Mirza Hüseyin Ali, Allah'ın ortakları olarak cefî zat olduğunu ilân etmiştir

Kutsal kitapları Kitabul Alde, Kitabul İkan

Hüseyin Ali den sonra

Abdulbaki Abbas Efendi ing. lehine Hayfede Sâvalı

Şerki Efendi ilâhî Emirî Velîsi

Allah inancı Tanrı mehakelerini tanımak, Tanrıyı tanımağa esdeğendir.

Peygamber inancı Peygamberlik sonsuzdur

Ahiret inancı Herkesin kıyameti ömrüyle beraber cennet cehennem dünyada ve ahirettedir.

İbadetleri

Namaz Erpenlik Gafına gelmiş, kadın erkeğe Bradır
Bahau'llah'ın mezarından olduğu Akka'ya yönelerek, her
namaz için bir secde var

Oruç güneşin doğuşundan batışına kadar
Sekat Verisi olarak alınır

Hac Yalnız erkeklere ve mali durumu müsait olanlara
13 gün ziyâfet teplantıları 13 güne bir tepantı,
yapılan Ziyâlet olarak

İdari Nizam israrlıdır Hayra şehrinde bulunur

KADİYANILIK - AHMEDİYYE

Kurucusu Mîma Gulam Ahmed Kadıyanî

Esası Berahini Ahmediyye

Mesih İsa değil, Gulam Ahmed'dir

El Hutbetül İlhamiyye Kurban bayramında okuduktan
hutbe, vahye dayalı okudum

Mevlevî Abdülkerîm Cuma hutbesinde Gulam'ın
Nebî ve Resul sıfatı kullanılmıştır

Tuhfetunnadeve kendisinin Peygamberliği'nin yansıması

Allah'ten aldığı vahiy müslümanlar için Mehdi,
Hristiyanlar için Mesih ve Hindular için Tanrı Vişnu
nın Avatârı Krişna yani B'dini birleştirmiş

Kadiyani Kolları

Kadiyan Ahmediler Optu Besiruddin Mahmud

1. Dünya Savaşında ing 5000 rupi pandermiş

Lahor Ahmediler dini yenileyen müceddid, Mesihî
mevud olarak nitelenir.

İtilcadı perusları

İman Amentü'de geçen şekliyle kabul eder

Küfür Lahora, gâre Peygamberlerin getirdiğini reddetme

Kadiyani Ahmedîlere küfür 1- Şeriat getiren nebînin

inkarıdır. 2. Mirza Bulam Ahmedî inkar.

Cihad anlayışı Kılıçla, silahla değil kalem duş

ve kerametlerle olandır. 3. Şerit cihad ver

1- Düşmana karşı cihad

2- Şeytana karşı cihad

3- Nefse karşı cihad

Kadiyan Ahmedilik Londra'dan yönetilir

Lahor Ahmedilik Lahora yerleşmiş Ahmedî Encümen

inşaatı, İslam adlı teşkilat kurmuş

Pakistan halkı, Parlamente İslamcısı azınlık olarak

kabul etmiştir

YEZİDLİK

Kurucusu Yezid b. İneyse, şeyh Adı

Kitapları → Kitabul Cilve, Mushafı Reş

Melek Tavsı → Allah'ın vekili ve elçisi

Allah inancı → İnsan birimci tanrı anlayışı

Melek inancı → Melek Tavsı, meleklerin en iyisi ve en güçlüsüdür. 7 melek vardır. Azazil, Derdail, İsrail, Mikail, Cebrail, Samvel, Murael

Yezid'den sonraki en önemli melek Sultan eziz ^{Ye} Muavi

Peygamber inancı Melekler Peygamberlik görevini üstlenir

Şehadet La ilahe illallah, Emin Cebrail Habiballah

Ahiret inancı ahirete aittir inandıklarına dair veriyok

Cehennem ateşi Melek Tavsı'nın pölyesiyle sönmü

Cennet Cehennem bu dünyada cennetayhan, cehennem

Tenasüh koyun, keçi, ceylan olarak gelir

Mehdi şeyh adı ruhu ölmedi dünyaya gelmekte

İbadetler

Namaz güneşe dönerek, gömleğin yakasını düğümleri

arasına alarak secdeye kapanır

Oruç Yılda 2 defa Aralık ayı ilk 3, 18 Şubat Hızır ilah

Hacc Eylül ayı 15-20 Kales Vadisindeki

Adı b. Musafir'in türbesidir.

Zekat ve sadaka zekat sadaka pibidir.

Vaftiz mor kırıntı denilen vaftiz önemli
doğumunda h.O. pünü yapılır.

Sünnet kırmalık sünnetsiz vezirinin kestifi kurbân
helal olmaz. Vaftizden 1 hafta sonra yapılır.
ahiret kardeşliği Baş iman şartındandır
Masaklar Melek Tavuse şeyten demez. Horoz
çok önemli yemmez.

Bayramlar

Carihî Defişen

İda Dahıye
İda Remezan
İda Hecıya
İda İsa (Askalyeye)
İsa ve Ramazan
dahıye kelimesini
heceledirler

Carihî Depişmeyen

İda Ezi
Sultan Ezi
İda Roza
İda Hızır-ilyas
İda Seri Sale
İda Sultan Roza ile
Salep iğerkon Hızır
ilyas henri bane

Kast Sistemi

Emirler En üst merkebe Seyh Hasen
Seyhler Tetva otoritesi baba Seyh
Pirler yol gösteren
Kavaller Sözcükleri
Fakirler Karabazlar
münitter halk tabakası
Pezimamlar dini öpreten bazarı
Köcekler melek tavusu heykeli
tasır, dans ederler

Din değişikliği ^{İhtimal} var, dışarıdan yasa

Şi'a

Yurucu Abdullah b. Sebe

H2. Ali'nin imametinde 4 ayetler

1. ayet Sizin dostunuz Allah'tır. H2. Velayeti bildirir
miş, P.E. kerkutun için yazıldığı iddiası

2. ayet Rabbinden sana emredileri tebliğ et, Badir Hum

3. ayet Dininizi kemale erdirdim, H2. imametle

4. ayet Eüleriniz de oturun, → Ehl-i Beyt ile devam edecek
hadisler

Sakaleyn hadisi → Kitab ve İhtet (Ehl-i Beyt)

Sepine Hadisi → Muhun gemisi

H2. Aliyi H2. Harun'a benzetmesi

Hadiseler

Badir Hum

Uss.lik imamlık → Zeydiyye dışındaki Farklar kulla
nın

Kıtas Vakası, Kâfî kalem

Prencipler

İmaret Nass ve tayinle

Takıyye gizlenmek

Bedel Allah'ın ilim irade tekuin sıfatında deşismeye göre
gelme

Recat Yeniden gelme, bedenlenme

Şii FİRKALAR

(1)

MUTEDİL OLANLAR

Mutedil
12'i

Zeydiyye

İsmailiyye

İsmâsîniyye

1. ZEYDİYYE

Kurucusu İmam Ali b. Hüseyin Zeynelabidin'in oğlu Zeyd ondan oğlu Yahya'ya kadar varır.

Ehli sünnete en yakın Zeydiyye'dir.

Emecilere karşı ilk ayaklanan Ehli beyt adındaki Zeyd b. Zeynel Abidindir.

Hikâde pürüsleri

İmamet

İmamın sıfatları zikredilerek kuşin edilir.

etdal (en faziletli) ve metdull (daha az faziletli)

Yani en üstünü verken az üstünü danda caizdir.

Zalim yöneticiye isyan, emir bil maruf nehiy anil münker ^{vacip} imam Hz. Hüseyin ve Hasan soyundan olmalı.

Büyük günah Teube etmeden ölen Cehennemde kalır.

Fıkhi pürüsleri

met üzerine met, adil zalim arkasında namaz kılmak
Ehli kitabın kestiripini yemek caiz
muta nikahını kabul etmezler.

İsmailiyye

Batını olarak da bilinir Talimiyye (masumimemin
bilgisi öfretmesi) adı ile de bilinir Ebu Tahir Cennabi
mescidi Haramı basarak hacıları katlederek Hacıru'l
Esved kapını söküp Bahre'ne pütüren Karmatilere
nispetle Karamiye de denir **Telbiyye (Zimnı kabul)**
Kurucusu Cafer Sadık'ın büyük oğlu Muh. İsmail

Nizariyye

Doğu İsmailiyyesi
pönümüze kadar devam
Hasan Sabban destekledi
Nizami Mülk katledildi

İnanç Esasları

Allah'ı tanımak imanı tanımak
kelime-i şehadet batılın reddi
hakkin tasdiği

İbadet esasları

7 esas vardır

İman (velayet) taharet namaz
zekat oruç hac ve cihat

Zekat → 5/1 iman

Namaz → 3 x 40 kere dua adında

Oruç → Yilde 1 gün imanın yepi (ing)
Cihat → Kendini korumak
500 cihat namaz hac imanı pönnet

Müstak'liyye

Batı İsmailiyyesi
Günümüzde Hindistanda
Ali mütlak denilen liderle
Hindistanda Bohra adıyla

İnanç esasları

Allah, Hz. Muhammed, Kur'an
sünnet Ehli's-sımeteyakin
Velayet, namaz, zekat, hac
oruç, ve cihat. Ali Allah'ın
dostu ve Nebinin varisi → Şehid
Kamette Muhammed ve Ali hakkı
Namaz cemaat hane de kılınır
eller yande, zekat da imutla
teslim edilir Oruç 30 gün

hacda kerkela ziyaret, iman
istense cihat için
mutanikahını kabuletneler

İmamîyye (İsna aşerîyye, Caferîyye)
12. imam anlamı (İsna aşerîyye) P.E sonrası 12 imama
Cafarîyye → ibadet ve muamelatte onun âfretlerine

Gaybeti Süfîye

12. imam Muh. El Mehdi caminin inşa yerinde evinin
nahzeninde kaybolmuş. Sonra 4 naibelmis, irtibaka
geçmiş. Bu dönem denir.

Gaybeti Kübra

Gaybeti Süfîyeden günümüze kadar süreye denir.

İmamet perçinleri

İmamlarda Peygamberler gibi nasım.

H2. Aliden alınmış diplerine verilmiş.

Nass ile sabittir.

② Aşırı Şii Fıkahın Gölgesi Şii

H2. Ali'ye uluhiyet nispet ederler
Vasiliyyini, evladının kutsallığını, geleceği bilirdi
tenasüh, rıqat, bede ve ibeha inanırlar
Beyanîyye, Cenahîyye, Harbîyye, Harîmîyye,
Kerbîyye, Muhterîyye, Rızamîyye

İsmaili ceferin öldürüp, dünyaya dönüp İslam

Şiinin Ademîyefik Urapı

Şafei dev. korumasında, camilerde ilk 3 halileyi
lanet, Ezra ileve

Haricilik - İBADİYYE

Haricilik bir ayrıyettir. Bismüme ulaşmış
tek fırka İbadîyedir. Haricîlîğin çıkışı Sıffin
savaşı sonrasındır.

Büyük günah işleyen dinden çıkacağı ve pünah
işleyen devlet başkanına itaat edilmeyeceğini
Zatussıffına Devledizliler (namazı çok kıldıkları)

Abdullah Vehb Rasibi devledizli lakabı var

Hurkuz b. Zühre P.E. ganimet taksimini beğenmez
Mehreker Haricîlerin hepsi 12090 öldürüldü.

Şia için **Karbela** Haricîlerinin **Mehreker** önemli
Abdurrahman b. Mülcem Hz. Ali'yi hançerledi

Haricî Fırkalar

Muhakimetü'l Ula

Ezarike

Necdat

İlk ayrılan fırka

Cemel ve Sıffin

Devlet başkanı

Acaride

Katilleri tekfir eden

seçimlere iştir-

Kız torunlarla evliliği

ebedi cehennemlik

yeri yok

Yusuf Suresini oku

kanlarını içmek helal

diye Kur'an'dan son-

Salebiyye

Beyhesiyye

mayan

Selebe Miştanin

Şbu Beyhes

Sufriyye

kurdupur

Heremin kurdupur

Ezarike'den yumuşak

diğerlerinde asırıyörög

Harricilerin - Belli-Başlı Hususiyetleri

Büyük pünah işleyeni tekfir etmiş Hz. Ali Muaviye
Cemel ve Siffin katilleri

Düşünce → Küfür, kafir suçlularına yer verir.
Cehaletleri ve bilgisizlikleri nedeniyle, Kur'an'dan bir-
kaç ayetleri kabul etmişler

- Harricilik münafiklerin İslamı icten yıkmak için
dini hüviyete bürünmüş bedvi hareketi

münafık önderler Zül-Hüveyysine Cemim, Horbus Zühayr
Abdullah Sebe

İBADIYYE → en ilimli; günümüze ulaşan tek
Kurucusu = Abdullah b. İbad Harricilik Fırkası

Büyük pünah işleyen nimete karşı nankör kafir sayar.
Muhafiz müslümanın yaşadığı toprakları İslam ülkesi sayar

İmamet Seçim (biat) yoluyla, Kureyşlileri reddeder.
İlim, zühd, adalet sahibi herkes imam olabilir.

Efalele mehdulu caiz görürler. İlk iki halife perşü ören
imam namaz kıldırırlar, emri bil maruf nehiyan il münter
Ehli kible nimeti inlar ederler (kafirler)

İstiraz Harriciler ve Ezarika kendinden olmayana sorup
Arbın

Dinin Uygulanma Yolları (Mesaliküddin)

Zuhar Allah'ın emir ve yasaklarını inlar devletlerine
Difa Cematin can vemat güvenliğini savunan imamdır

Sıra insanın nefsini cehennemden korumalı cennete setna
Kitman dini muhafaza etmektir, P.E. hicretten önceki⁴¹
itilacı görüşleri 49544131

İman itkan, amel, niyet, sünnet, takva üzere yaşamak
Büyük günah mümin ve kafir olarak ikiye ayrılır.
günah işleyerek ölen kafir olur.

İbadiyye den ayrı ibaziyye Mutezile gibi düşünür

Küfür

Nimet küfür Dünyada dinden, itirmaz, Teube etmeden
ölen günah işleyen cehennemde.

Sirk küfür Dünyada dinden alkanın Buınsonla
dünyada iyiliği emret kötülüğü sekindirle mücadele edilir

İnsan Afilleri Allah yaratır, insan kesbeder

İlahi Sıfatlar Allah'ın zatındandır. Asli Sifat
Kıdem, diğerleri mahluktur. Diğer sıfatlar ezeli
kabul edilirse **teaddüdi kudem** kadimlerin sıklığı
olacağı, birden fazla ilahın kabulü olacağından
kıdem dışındakiler yaratılmış saymışlar

Şefaat Kader günahkara şefaat yok,

İbadi Airtalar

Harrisiyye, Rariyye, Vehbiyye, Nükteriyye
Nefsiyye, Halefiyye, Ömeriyye, Fersiyye, Ashabutkat
Dehhaikiyye, Selkakiyye, Hafsiyye, Uezidiyye

Hilafet meseleleri

H2. Ebubekir Dönemi

Usame Ordusu

intikaf hareketleri

sekat, Kur'an'ın cem

H2. Ömer Dönemi

Kadişyye Sarayı, İran Sarayı
devlettiyi kıldı.

Urmük'te Bizans karpuna,
misir fethedilmiş

H2. Osman Dönemi

Ömeyyefullerini atması

Ömeyye Opü Hükemi a. P. P.

Ebu Zerî Süppün

Kızınimervanla evlendirmesi

ganimetin 5/1. Mervana vermesi

Ebi Serhin opü Abdullahı Muvir,
vali tayin etmesi

Amirin opü Abdullahı Casre Valisi

Gafik! Herb öldürdüs

H2. Ali Dönemi

H2. Osman katilleri bulması

Cemel Savaşı

H2. Ayşe, Talha, Zübeyir

H2. Ali taraftarı Zübeyri öldür

Mervan ise Talhayı öldür

H2. Ali iktidardan

ölenlerin cenazelerini

kendisi kıldırması

Sıffin Savaşı

H2. Ali döneminde itikadî dayan

Büyük farak meselesi orbyg

aktı.

İmaneti Nasle siqalar dipeşlerini

kabuletmezler

Ebu Süfyan H2. Osman

katillerini istemiş

Hakem dayı Amr b. As

Nuheyke Mehremen

12000 horid öldürüldü